

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1:50 K- 1 óra 2 K
1 évre 18 K 1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Nagy katolikus gyűlés lesz húsvét hétfőjén az új Sajtóakció ügyében. A gyűlés délután 5 órakor lesz a Távirat-utcai egyesületi házban. Budapestről *Buttykay Antal* ferencrendi tartományi főnök jön le, aki a kath. Sajtó ügyének hazánkban egyik legmunkásabb apostola. A gyűlésre előre is felhívjuk kath. népünk figyelmét.

A katolikus népszövetség tíz éves, A legjelentősebb magyarországi szervezet.

Az 1908-ik év január 26-ik napja a magyar katolicizmus életében mindenkor emlékeztetésre marad. Ritkán voltunk annyira egységesek érzésben, felelősségben, örömben és lelkesedésben, mint azon a napon, melyen a Népszövetség a magyar társadalomnak bemutatkozott.

A nép tízezrei, az egész püspöki kar, a kath. sajtó, az összes szervezetek helyeselték a kath. Népszövetség megalakulását, főképp az X. Pius pápa is meggyőző-pököknek címzett levelében szentesítette.

Ezen az emlékeztetés bemutatkozó üléseken Prohászka Ottokár püspök a Népszövetség hivatását és programját nagyszabású beszédében tömören így foglalta össze:

„Nem lehet tisztán társadalmi alapon szervezkednünk. Mélyebben kell belenyúlni azokba az idegekbe, melyek fájnak a népnek s azokból mint hurokból kell kicsalni a jelszavakat és lelkesülés szavát. *Gazdasági lag-kell segíteni a magyar népet, társadalmilag és gazdaságilag, erkölcsi erőt és gazdasági erőt kell felkarolni és erősíteni.* Ezt akarja a Népszövetség. Bele fog nyúlni az emberi nyomortság mélyébe és a gazdasági érdekek hatálos felkarolása által a nép barátjának fog bizonyulni...

De mikor arról gondolkodom, mihez is hasonlítam, eszembe jut a villamos telep, amely ezt a ténnyt szolgáltatja itt a Redőntban, amely a műhelyekben forgatja a szerzők számát, a telefonban szolgáltatja a híreket. A Kath. Népszövetség az a központi szervezett erő, az a központi telep lesz, amely itt ezt, ott azt, mindenütt az erkölcsi és gazdasági jót akarja szolgálni és előmozdítani.

A Népszövetség vezetői az adott programot lelkesen be tartották s nagy eredményeket értek el. Tömegképzésről gondoskodtak, a népszövetségi zászló alá sorakozott tömeget bátor, lelkes, öntudatos, felelősségteljes seregbe alakították. Szociális érzéssel, gazdasági tudással, állampolgári öntudattal igyekeztek tölteni a tagokat, kikkel részt vettek a közviszonyok javításán, a gazdasági élet fejlesztésén. A Népszövetség a kath. nép politikai neve-

lést valja főcéljának, a tagokat nagy-bő gazdasági és szociális jólétre akarja juttatni, emellett kiváló gondot fordított a katolikus öntudat erősítésére. E célból felhasználta az írott szó hatalmát, gyűléseket és tanfolyamot tartott, támogatja azokat az önálló katolikus mozgalmakat, amelyekben szociális törekvéseket fedeztet fel, legutóbb pedig egy tanoncelapot indított meg a munkásifjúság részére.

A jogvédő iroda 120.000 levelet intézett el, 28.000 esetben adott szóbeli felvilágosítást és 17.200 esetben járt el a tagok különféle ügyei érdekében.

A gazdasági iroda 24.812 megkeresést intézett el, 13.200 mezőgazdasági gépet közvetített s a vételéből 10-30 százalékos árengedményt ért el a tagok javára.

A Népszövetség jövő programjára vonatkozóan a legutóbbi közgyűlésen bejelentette a főitkár, hogy meg akarják szervezni az ifjúsági népszövetséget, a nők népszövetségét és meg fogják szervezni a kisgazdasókat, valamint a munkás-ságot is.

A Népszövetségnek jelenleg 295.216 tagja van. A tagok 13,6 százaléka városi, 76,4 százaléka falusi szervezet tagja. Az elmúlt tíz év alatt összesen 38.226.431 nyomtatványt adott tagjainak a Népszövetség. Az ország számos helyén rendezett kurzust, gyűlést és értekezletet, amelyen egyes közgazdasági és szociális kérdéseket vitáztatt meg. Ezenfelül országos agitációt rendelt a katolikus autonómia, a szövetségek, az egyházi, vagyoni jogi helyzet meg tisztázása és a hadikölcson érdekében. A jogvédő-osztály és a gazdasági iroda is értékes kulturális munkát végzett. A tíz év során az egész bevétel 3.532.510 korona volt. A közgyűlés ismételt ten Rakovszky István választotta meg elnöké, Prohászka Ottokár püspököt és Zboray Miklóst pedig alelnöké.

Elmondhatjuk teljes nyelven, hogy a kath. Népszövetség a legnagyobb keresztény hazai szervezet, melynek 300 tagja van; ez a szövetség valóságos központi-agyrendszer a keresztény szociális mozgalmainak.

A Kath. Népszövetség meg-

alkotása előtt a nép ki volt szolgáltatva a destruktív, irradalmi szocialista elemeknek. Ma a Népszövetség a legnagyobb társadalmi akció, mely a tömegnevelés nagy munkájával felszárta hozza a népretegekben szunnyadó erkölcsi erőt. Kialakította a keresztény összehangolást, a kölcsönös segítség eszméjét s ezzel terjeszti a keresztény szeretet gondolatát.

A Népszövetségnek sikerült: egységes, erős szervezetebe *szellem és hitvedelem* céljára összehozni az öt nyelven beszélő, más-más nemzetiséghez tartozó, a legkülönbözőbb és legkülönbözőbb kulturafokon álló magyarországi népet. Az élet nagy sikere mellett is: az agítációnak még tág tere áll szabadon. A Népszövetség még nem kész, sőt tudatában van, hogy a fejlődésnek még igen mely távlatok nyílnak előtte.

Az állampolgári öntudatra való neveléssel, amelynek munkáját a kitartásban levő demokratizálódás által még inkább indokoltan továbbra is folytatják, szolgálatot tett a Népszövetség mindasoknak, akik különféle utakon és más-más módon igyekeznek a közéletben a kath. felelőssé képviselni és érvényesíteni.

A Népszövetség öntudatosan törekszik a zsidó hatalom pöfészekedő terjeszkedésének gátat vetni. Nem otromba, gorbos szavakkal, hanem komoly munkával dolgozik azon, hogy a katolikus népet gazdaságilag megerősítse.

Az egész ország elismeri, hogy példászerű és áldásos a népszövetség szociális tevékenysége. Ennek az organizációnak az a nagy előnye van, hogy magában foglalja az összes katolikus társadalmi rétegeket és vezetői arra is gondolnak, hogy ebbe a tábortba koncentrálják pártkülönbség nélkül mindazokat a katolikusokat, akik őszinte, őszellen hívei a keresztény megújulásnak.

Örvendetes tény az, hogy a Népszövetség tagjainak száma folyton növekszik. Sem a rossz termések, se a háború gondoljai nem tudták megrikítani a Népszövetség tábort. Sokan estek ugyan tagjai közül, sokan fogságban sanyıldótek, de az itt-hoamaradtak annál nagyobb lelkesedéssel csatlakoztak, mert épen a háború mutatta meg leginkább, hogy erre a nagy szervezkedésre nemcsak hitvédelmi és szociális kulturális cé-

lőkből, hanem népjóléti célokból is égetően szükség van.

A hadiasszonyok, özvegyek és árvák tudták csak megmondani mennyi jót közönthettek a népszövetségi központnak.

A Népszövetség a háború alatt *Tudakozódó Irodát* rendezett be, mar 1914. őszén: ez idő óta több százezer tudakozásra adott választ. A hadifogságba jutottak számára közvetítette a levelezést. A hadiészlelés ügyét is felkarolta, a hadiözvegyek, árvák és rokkantak ellátását szorgalmazta. A Népszövetség igyekezett a nemzet erkölcsi és gazdasági erőt fokozni, nehogy míg testvéreink odakünn a fegyverrel vívnak dicsőséges küzdelmet, addig itthon erkölcsileg elernyedjünk, gazdaságilag kimerüljünk.

A Népszövetség közel jövőben ki fogja terjeszteni organizációját és olyan rétegeket is bele fog vonni a népszövetségi nevelő hatás alá, amelyekkel eddig kevésbé foglalkozott. Magszervezi majd az Ifjúsági Népszövetséget, a Női Népszövetséget. Kiváló gondja lesz arra, hogy a munkás által képviselt tömegetől szental majd ne olyanok szervezzék meg a gazdasági harcra, akik egyuttal a saját hitük elleni harcra is küzdőtérre akarják őket állítani. A munkások szervezését a keresztény szociális intézményekkel teljes egyetértésben — a jövőben semmi a dozzattól sem riadva vissza — a Népszövetség meg fogja alkotni.

Ugyazintén programjába vette a kisgazdatársadalom megszervezését. Reméljük, hogy a közel jövőben lakul a Népszövetségből olyan kisgazdasósvetség, amely meg egyrészt hatáson fog keletkezni a belj. gazdaságunk meghonosítását az egész vonalon, másrészt megvédelmezi a jövőben bizonyára súlyos támadásoknak kitett mezőgazdasági érdekeket.

Erősen hisszük, hogy a Népszövetség a nép megértő bizalmát megnyeri mindenfelé és így a demokratikus korszak feladatait meg fogjuk oldani anélkül, hogy hitünkkel és hazafiságunkból bármil is áldozatul hoznánk.

Bizunk abban, hogy Székesfehérvár az a meggyőző pének minden elfogultatlan rétege a Népszövetség terveihez és már megvalósult programjában a társadalmi jólét fejlesztésének akcióját ismeri fel a mint ilyet jóindulattal támogatja. — Jós.

A német nő a háborúban.

Irta: Rauscher Béla.

Versaillesban 1913-ban — írja egyik honfitársunk — megfigyelt egy fiatal franciá házaspárt.

A nő: öltözéke bámulatosan sikkes raffiniált eleganciájával és kifogástalanul divatos voltával hívta föl a figyelmét. A fiatal francia asszonyka egész lényéből kiértett, hogy egyetlen törekvése az általános tetszést kivívni, az élet örömeiből minden kínálkozó alkalommal a részét kivenni és életét gondtalanul és keresztül élni.

Strassburgban — hazajövet — aztán a pályaudvaron látta a német anyát, férjével és hat gyermekével, amint utra készültek. A szülők gyengéd szeretettel őrizték gyermekeiket, az anya minden gondjával igyekezett az utazás kellemetlenségeit óvóiról elhárítani, csak gyermekeire és férjére ügyelt, anyai és hitvesi szívének szeretete és gondossága csak gyermekei és az ura felé hajlott.

Honfitársunk a francia és német anya összehasonlításakor arra a konkluzióra jut, kedvesen megírt cikkében, hogy a jövő háborúját a német anya fogja megnyerni.

Németországban volt dolgom az elmúlt hetekben. Rend és rendszeresség jellemzi az ottani állapotokat. A német nép hazaszeretettől buzgó egész lélekével hozzásimul a felsőbbeség által előírt rendszabályokhoz,

élelmézése, ruházkodása és életmódjának minden vonatkozásában természetesnek találja a nehéz helyzetben való megnyugvást és föltétlen bizalommal várja a biztosan bekövetkező diadalt.

A német nő viselkedése a háborúban a legszebb és a legméltóbb tárgya megfigyeléseimnek.

A hazát minden erejével, tudásával szolgálja, a győzelmet minden áron kivívni egyetlen célja a német nőnek. S mivel a harc téren fegyverrel a kezében, nem verheti le a féltelmetes ellenséget, a német honleány kiveszi a férje és a fia kezéből a kenyeretkereső kalapácsot, a tollat, és fegyvert ad helyébe; ő maga pedig teljes erejével, minden kötelességtudásával a férfi helyére állva azt igyekszik pótolni. És pótolja is.

Tiszteletet parancsoló a német nőnek a háborúban való részvétele kivétel nélkül, a szegény nőé, csakugy, mint a vagyonosé, hódolattal kell elismerésünk babérkoszoruját a német nő hazafiságának tiszteletére emelt oltárra letenni, mert a háboru győzelméért első sorban a német anya küzd.

Csak az ily áldozatkészség mellett foghat millió és millió német férfi fegyvert és válik nélkülözhetővé. A kötelesség hűség teljesítésének csak ezen

módja mellett védelmezheti a férfi lelkesedésének egész erejével megtámadott hazáját, mert tudja, hogy otthon pótolja őt a hitves, az anya, a nővér.

A német birodalom határán föltűnt a vasuton, hogy a hadba vonult kalauzok nagyrészt nők pótolják. Igen jó benyomást tett rám, amint a nőkalauz tiszta, csinos gamásis férfi dresszben bejön a szakaszba és udvariasan kéri a menetjegyet.

Sok helyütt még a vonatok indítását is nő hivatalnokok végzik. Az irodában, táviradónál, végpénztárakban, ugyszólván nők helyettesítik a férfiakat.

De láttam női podgyászhor-dárokat, mozdonyfűtőket, szénrakókat. A pályamentén sok helyütt mint pályamunkások sin és talpa cserélést végeztek.

Köln egyik nagy szállójában, melynek igen látogatott étterme van, a főportáson és főpincéren kívül férfialkalmazottal nem igen találkoztam.

Több vasuti műhelyben és gépgyárban volt dolgom, azt tapasztaltam, hogy a legkülönbözőbb, a legnehezebb munkát is a nők végzik, így szemet hordanak, vasrudakat emelnek, esztergapadok és gyalu- gépeknek autógén hegesztéseknél ezer és ezer női kéz helyettesíti a hadbavonult férfiak dolgát.

A nippes-i vasuti műhelyben, vagy háromszáz, a Berlin melletti Tempelhofban több száz nő foglalatoskodik. Egy

berlini jelenleg löveg és gépfegyver alkotrészek előállításával foglalkozó gyárban az 1200 munkás közül legalább a fele nő, pedig mindezen gyárakban igazán meg van a lehetőség arra, hogy a férfiak a katonai szolgálat alól a felmentést megkaphassák.

Egy düsseldorfi nagy gépgyár igazgatója oda nyilatkozott, hogy nem is képzelem mily összeget keresnek nálá egyes családok, amelyeknél a hadbavonult férfi helyett ennek három négy női tagja dolgozik. Ezek legalább kisebb anyagi gondok mellett élhetik és élük át ezt a rettenetes háborút, a nemzeték életharcát, — miután azonban a háboru nemcsak a szegényebb, de az intelligens családok női tagjait is nagymérvben foglalkoztatja, mert az utóbbiak közül is ezer meg ezer talál alkalmazást a különböző hivatalokban, akár mint felügyelő sokféle üzemnél, akár a háztartásokban. A nagy cselédhiányt maguk pótolják.

Igy szabadul fel azután sok sok százezer férfi odahaza, s képes fegyverrel a kezében megvédeni hazáját és biztosítani Németország nagy jövőjét.

De a német céltudatosan felhasznál minden alkalmat arra, hogy a háborúban való kitartásra leelkesítsen.

A legkülönbözőbb falragaszokon szemléltetővé teszi például a tengeraltjárók hatását, a németek felsőbbeségét

A messzehordó „csodaágyú”

Irta: Hajós József.

„Részletek az új ágyúról ma még természetesen nem közölhetők, de annyit laikus elnével is meg lehet állapítani, hogy az új ágyú lövedéke a kulminációs pontban olyan magasságra emelkedik, amelyet emberi erő eddig el nem ért, az ágyú toroklata az elsülés pillanatában olyan forró, hogy a közönséges lövedékek egyszerűen elégnének s hogy a lövedékek vége sebessége oly nagy, hogy a lövedő sűrűdésánál fogva a kemény ércnek, mint a meteoritoknak, tiszta vöröseké kell válniok. A vernei fantázia válik itt valóra.”

Vitéz Hári János a világról sem merte volna azt mondani, hogy valamely várost 120 kilométer távolságból löttek.

A mai világháború az ultra Hári Jánosok nagymondásait is túlválosítja. Hívatatosan jelentik, hogy 120 km távolságból lövik Páris várárt.”

E hír vételekor kételkedve és csodálkozva nézünk. Kétyelünk éloszlik nemsokára, leveti kalap-pal tisztelegünk az emberi észnek ezen új és csodálatos vívmányá elött, de mikor a „csodaágyú” hátterébe nézünk, bizony felteszük a kalapunkat. Mert a messzehordó csodaágyú és lövedéke impozáns vívmányai ugyan az emberi elmé-

nek, szédítő alkotásai a technika-nak, de magukon viselik a Kair — félmjelzést, mert e csodaágyú nem az élet, hanem a halál szolgálatában állnak.

Valahányszor az emberi ész a halál szolgálatában látjuk állani, mindannyiszor eszünkbe jut az a közeli lehetőség, hogy a halál tápszámába való szegődés letörli a diadalmas világnézetű életet. Nem tudunk lelkesülni a militáris szolgálatába állított nagyszerű vívmányokért.

Leohaszítja bennünk a győzelmi mámort az ilyen hír: „Noynonnál a khakibarna angol hullamézok határosak a világoskék francia hullamézokkal. A Somme völgye angol temető. Cleury mellett egy völgyben egy teljesen összefüggő, 40 ágyúból álló angol tüzérezred feküdt.” (Márc. 28.)

Végre is: keveset ér az, ha messzehordó ágyúk lövedékeivel városokat 120 km. távoból varázsolunk rommá, de elveszítjük lelkünk messzelátását s nem vesszük észre az élet mélysegeit és az élettel végtelenbe nyúló távlatait.

Lesújtó már az a tudat is, hogy nekünk a hadigépeket harangokból és orgonásipokból kell megalkotnunk.

Az ember sok száz év óta orgonákat azért épített, hogy azokon a levegő fuvalmából magasztos zenét, melábus metódusokat tudjon előhívni. Epen mert komoly és fontos az orgona zenéje ezért főleg templomokban alkalmazta, kezdett óta az orgonát az ember, aki Isten iránti hódolatát zenében és énekben is ki akarja fejezni. És hogy a hódolatnak eme kiáradása szebb legyen: orgonaszóval kíséri és vezeti az éneket. Így van ez sok emberemlékezetet megelőző századok óta.

Az orgona mindenkor a béke hangszere volt hiszen a templomokban búgott, a karácsonyi angelének bekéről szóló szöveget kísérette, gyászmiséken pedig szomorú zenéjével azt búgta hogy: Requiem aeternam, örök megnyugvást, örök békét adj nekik Uram; békén nyugodjanak, akik a földön küzdöttek.

Mindannyian természetesnek tartottuk, hogy az orgonának ez a hivatása: a béke énekeit du-dolni, bekére inteni. A mi szemünknek az orgonasip úgy látszott, mint a béke anyagi kéze nyugalmából örök boldogságra hívja azokat, kik az élet harcai közt is örök béke felé törekedtek. A világháboru borzalmainak kellett rák szakadnia, hogy nyomuságunkban azt is megtanuljuk, hogy az orgonasip a háborus

szolgálatra is alkalmas, sőt már „nélkülözhetetlen” tényező. Minél nagyobb méretű valamely sip s minél tisztább ön fényanyagból való, annál inkább „tauglicus”

A hadiszolgálatra való kiképzés majd az olvasztó kobókban és a tölténygyárakban fog megtörténni. Mert az orgonasipokból ágyubronzhoz szükséges ötvöző anyagot is különböző lövedéktöltést, meg egyéb hadiszert készítenek. Így aztán az az orgonasip, mely valamely csendes kis falusi templomban, békeszerető, jószívű emberek bekéről zengő énekét kísérite, nemsokára majd a harcoké mint messzehordó ágyúcső bõmből és torokból víjhogva sivató lövedékek röpülnek és halálmagvakat szórnak eleven emberekre.

Fájdalmas gondolatokkal váltunk meg már a harangjainktól is, de még nehezebben tudunk megválni az orgonáinktól. Nem az anyagi kár szomorít bennünket, hanem az a fekete háttér, mely a hadbavonult harangok s még inkább a hadrakelő orgonasipok mögött látható. Belátjuk mi azt, hogy a hadvezetésnek a jelen körülmények közt az orgonasipokra is szüksége van s odaadjuk az orgonasipokat azzal a reménnyel, hogy azok most is a béke érdekében fognak működni, fegyveres szolgálattá mennek, hogy a békét kikényszerítsék.

Mikor mi gondolkodva nézünk

a kulturintézmények és a kereskedelemben az ententtal szemben kimutatást közöl a megszállt országok arányával stb.

A hazaszeretet ébrentartására a moziban bemutatja, miként dolgozzák fel a nők a vásárt a harcban levő katonák részére, mily nagyszerű munkát végeznek ott a nők a férfiak helyén, — bemutatja, hogy viszik a súlyos vasat, a szemet, tolják a megrakott-csillet stb.

Egy szóval minden lehető alkalmat felhasználnak a nép felkésztésére és buzdítására.

Mindenütt a nagyszerű német anyát a német nőt látom magasztos hivatásában, látom azt is, hogy mit képes hazájáért, otthon maradt családjáért végezni, s őszinte bámulattal kell kalapot emelnem a német nő nagysága előtt, s beigazolva látom, hogy a nagy háborút tényleg a német anyai nyeri meg.

Gondolkodóba ejtenek a látottak és kutatni kezdék az okok után, amelyek közrehatásából ezek a világra szóló eredmények előállottak.

Ugy találok, hogy a német nemzet helyesen tanítja fiait arra, miként kell a hazát szeretni, beleoltja a serdülő gyermekei szívébe a haza iránt való kötelesség hűségese teljesítés érzését, amelyből minden üdv fakad és amelyet mindenek fölé kell helyezni.

A haza minden előtt!

Miért kell keresztény sajtótervezényeket jegyezünk?

Azért, hogy legyen versenyképes keresztény sajtónk. Mert most az újságírás, zsidó és szabadkőműves kézen van.

Bizonyosság erre az „Uj nemzedék” legutóbbi számából idézett következő érdekes részlet, mely egy zsidó szertartást így ír le:

„A pesti Chevra Kadisz legutóbbi tagaválási ünnepén egész gárda jelent meg a magyar irodalom és újságírás kiünösegeiből, hogy a szent egylet kötelekebe lépjen. A szent egylet disztérmét — mint a tudósító írja — erre az alkalomra „látványosságként” menő év-százados porochesekkel és tóra diszkekkel ékesítették fel valóságos templommal”. Adler Illés dr. pesti rabbi szárnyalt szavakkal megtarta a zsidó szeretet ünnepét, utána pedig Winterberg Gyula, a szent egylet elnöke mondott beszédet — mint évek óta mindig német nyelven — s „ánnepi hangulatot varázsol a szívekbe, mintha a középkor zsidó poézis legszebb darabját hallottuk volna”. A lelkes éljenzés után, amelyen az elnök beszédét fogadták, előlépett a felavatókó csoportja, közöttük voltak a következő írók és hírlapírók: Biró Lajos (Világ), Deutsch Ernő dr. szerkesztő (P. Lloyd), Kecskeméti Vilmos szerkesztő (Budapest), Kacsér Romulus (P. Lloyd), Lórsy Ernő (P. Lloyd) Magyar Lajos (Világ), Mohácsi Jenő (P. Lloyd) Salusinszky Imre (Az Est), Szómaházy István, Tarján Vilmos (Az Est).

A tudósító megjegyzi, hogy a felavatóknak ezt a csoportját követni fogják mások is.

Legközelebb Szomorú Dezső, Bródy Sándor, Jászi Oszkár, Ná-

das Sándor, Molnár Jenő, Göndör Ferenc és mások követik Szómaházyék és Biróék példáját.

Ime, a „magyar irodalom és újságírás kiünösegei” így tudnak elmerülni a középkori zsidó poézis áhitatába. Az országos lapok szerkesztői az „évszázados porochesek és tóradiszek” árnyékában találnak lelki enyhülést.

Netűnjük tovább, hogy zsidó írók lapjai irányítsák hazánk keresztényeinek közvéleményét.

Vázsonyi választójoga.

Ma a mikor mindenki visszafojtott lélekzettel lesi a választójogi kérdések tárgyalását, nem lesz felesleges ha az olvasó közönséget a lap hasábjain és e kérdésre vonatkozólag némileg mi is tájékoztatjuk. Főleg a keresztény földművesek érdeklő az, amiket ez alkalommal a készülőfélben levő választói jogról mondani fogunk. Hogy a szociális egyensúly szempontjából mennyire nem kielégítő ez a javaslat, erre vonatkozólag érdemese elolvasni azt a statisztikaszere kimutatást, a melyet dr. Ajtay József az „Uj nemzedék” f. évi 5. számában tett közzé. Ebből a kimutatásból kiderül, hogy a készülőfélben levő javaslat a földművesek nagy számát kirekeszti a választójogi jogból. Ha ugyanis — törvényre válik a javaslat I. szakaszában foglalt azon rendelkezés — mely az: irni-olvasni tudás feltételéhez köti a szavazatadási jogot, akkor mint irni-olvasni nem tudók kimaradnak a választói jog gyakorlásából: a 2—10 holdas kis-

gazdák közül 4 százezeren; — kimaradnak továbbá az irni-olvasni nem tudó bérlők, részes földművesek, ezeknek segítő családtagjai átlag 130 ezren. Ha az irni-olvasni nem tudók számából egy negy perccentet le is ütünk például: 40 ezeret arra vélok tekintettel, hogy ezek a régi jogosultság alapján ugyanis bejutnak a választók közé — még ez esetben is 360 ezer kigazdát zár ki Vázsonyi az irni-olvasni nem tudás alapján a választói jogból. Valljon ugyan-ezen címen hány izraelita polgártárs ütötték el a választói jogtól?

Da ha tovább nézzük a javaslatot, azt látjuk belőle, hogy vázsonyi tervezete, ha törvény erőre emelkedik nemcsak az: irni-olvasni nem tudás címen zárja ki a földművesek nagy számát — hanem azokból is igen sokakat ki fog zárni a választói jogból a kik irni-olvasni ugyan tudnak — de 10 koronánál kevesebbet adót fizetnek. Ilyen irni-olvasni tudó de 10 koronánál kevesebbet adót fizető földműves van: 3 százezer. Igaz, hogy ezek közül sokan a mellékjogcimen (katonai szolgálat) szavazathoz jutnak, — de több mint százezer mégis meglesz fosztva a választói jog gyakorlathoz. S ez a százezer ismét csak a keresztény földművesek közül fog kikerülni. Szociális szempontból tehát sok kívánni valót hogy maga után a választói jog teremtése.

Nagy ellenmondás van abban is, hogy a mig az irni-olvasni nem tudó mezőgazdasági munkásnál az értelmiség jogcimen kívül — szociális jogcimen megkövetel a tervezet (pl. állandó alkalmazást és ez igen okosan van), addig az ipar és kereskedelem terén nagy gyakrabban dolgozó közönséges nap-számossal csak értelemi cenzus-

ezeknek a hadrakelt orgonasipoknak a hátterét, úgy látjuk, hogy ez a kép, ez a mai kulturánk egyik legszánalmasabb szegénységi bizonyítványa. Mily mélyre süllyedt az emberiség, ha a békét orgonasipoknak ágyúkká és lövedékké való átváltoztatásával kényserlőnk kiterőszakolni. Mivé törpül a teremtés koronája az ember, ha nem a nemesebb lelket és élet szolgálja.

Az ember feladata nemesíteni a lelket.

A lélek hivatása és kiváltsága pedig az, hogy a szellemi és természeti világ vonalait, mélységeit, ritmusát és harmoniját megfigyelve; önmagát szebbé alakítsa, azután pedig a természet eleseit vonalaiból, hangjaiból és formáiból klasszikus szobrokat, remek képeket, magasztos melódiákat alkotson, főleg pedig: az ember önelkelt alakítsa Isten képmásává, még pedig a szeretetről szóló főparancs megtartása révén.

Enélkül az ember a technika, az anyagi kultúra terén alkothat nagyot, állíthat világsodákat, de toppant arányú művei, messzehordó ágyú s egyéb halálgépei, palotái, Panamacsatornái, szikratávíró állomásai, csatahajói dacára, az Eiffel torony és a newyorki Szabadság-szobor, a brüsszeli igazságügyi palota meg a lipcei népek csatája emlékművének árnyékában is

csak úgy érezheti magát, mint a kivert Kentaur a sivatagban, vagy mint az eget ostromló titánok a sárba letaszva. Mert aki nemesebb élethivatást érez, az örömmel nem szolgálhatna a halált.

A gondolkodók vallják azt, hogy az orgonaszó hasonlíthatatlanul szebb és felemelőbb, mint az agyudörgés; a templomi ének is emberibb valami, mint a csatakiáltás. A világtörténet összes veredéseinél, nagy csatáinál többet ér nekünk a „Római jog,” vagy a népek joga és szabadsága.

Az embernek megvan az a kiváltsága, hogy agyagból, márványból akár ésbontó szépségeit arcát mintázhatja meg kü másolatban; fából is fenséges alakokat faraghat; fúvólk fájából s orgonasipok fémből felemelő zenét varázsolhat elő, mikor dallá változtatja a levegő áramlását; az ember gondolatokat röpihet a villámosság szárnyán és ön maga is a légben versenyt repülhet a madárral. Eme nagy eredmények és káprázatos karrier dacára is kontárművésznék bizonyul az ember, ha kulturáját nem a telektejlődés szolgálatába állítja.

Hiszén minden valóban nagy alkotás anyiban nagy, amekkora mértékben tükrözi a több és nemesebb lelket. A lélek nagysága és szépsége tükröződik és néma zenében nyilvánul a nagy gondol-

kodó írásain s a nagy művészek remekalkotásain, így Michaelangelo Mózés szobrán, Raffael Madonna képein. Benvenuto Cellini kelyhein, Robbia agyagból mintázott alakjain, Manner és Rodin titanjain.

Lélekemelő látvány, elgondolkodva szemlélni az embert, aki hivatásának tudatában szöveget nagy tervekkel s azokat törhetetlen akaraterővel igyekszik megvalósítani. Lökötő balántékkal készíti terveit, melyeket megvalósítva röptükben kapja el a cikázó vilátmokát, vezeték nélkül röpi messze távolba a gondolatait, a rádium láthatatlan sugaraival elzart dolgokat világít meg. Felkutatja a láthatatlan, parányi s mégis legnagyobb ellenségeit és azokat baktériumellenes mérgekkel teszi ártalmatlanná.

Mi büszkéek vagyunk eme viv manyokra s örvendünk azon, hogy a fejlődés emberei, a nyugtalan nagy idők gyermekei vagyunk, de nem tudunk büszkélkedni azzal, hogy a világégeses vezírvizart is emberek csinálták. Szégyeneljük, hogy épen mi eljűzők azokat a szomorú napokat, midőn a béke harangjaiból és a templomok orgonasipjaiból kell ágyukat önteni és a nagyrafejlesztett technikai készletünkkel, a halál nap-számosaivá szegődünk már majdnem négy év óta. Ezt ember sokáig ki nem bírhatja, mert az ellenkezik a szellem élni

vágyásával, a lélek kiolthatatlan ösztöneivel.

Mikor a teremő a föld urává tette az embert, saját képmását lehelte arcunkra, ugyanakkor isteni szikrával gyújtott világsodagot agyunkban és meghagyta, hogy mi élesszük azt a lángot, hogy sötétséget árasztó, megsemmisülés éjlebé néző, téllenségben penészedő vagy a halál nap-számába szegődő kimerék ne váljunk. Azért gyújtotta ki Isten lelkünk égen az „eszeménység” csillagait, hogy az őt féltvalókat” keressük hogy az életet szeressük és az örök élet távlatainak mélysége felé tartssunk.

A világháború pedig nem ezt a célt szolgálja; nem is jó az mássa mint, hogy segítse vagy kényszerítse az embereket: arra a közmegegyőződésre, hogy mindenkinek a köteletebb élet szolgálatában kell dolgoznia.

Mert az ember csak akkor méltó a teremtés koronája” elnevezésre, ha a szellemi telket becsüli és azt önzés meg anyagi érdekek fölé emelve kiemelvi ugye, hogy kulturáját a viláosság erejében építi fel és fejleszti, dolgozik rajta szüntelen.

Vajha a „csodaágyúk” és egyéb hadigépek véres mántájá segítené a béke utainak készítését és ezzel együtt segítené diadalra azt a világnézetet, melynek programja az élet és a béke.

HIREK.

*A lapunk árát
8 fillerre*

kényszerülünk április 1-től kezdve felelni. A négyoldalas lapok közt a mi lapunk volt Magyarországon az egyedüli 6 filleres lap; a többi lapok már az év elején felémelték az előfizetési díjakat. A papiros mostani roppant ára és a nyomdaköltségek új óriási emelkedése kényszerít bennünket arra, hogy lapunk árát mi is felemljük. Bizunk abban, hogy olvasóközönségünk a két fillér árkülönbözet miatt nem fog elpárolni lapunktól. Mihelyt a papírhány enyhül, lapunkat mindennap a szokásos négy oldal terjedelemmel fogjuk adni.

— A nyolcadik hadikölcsön kibocsátása. A nyolcadik hadikölcsön híre szerint június elején kerül kibocsátásra. Ausztriában a júbi s a n tervezzi az emissziót és az osztrák pénzügyminiszternek most minden törekvése oda irányul, hogy az új hadikölcsönnek tulajdonképpen a tervbavett adók szolgálnak majd fedezeti alapul, ennél fogva kibocsátásról mindaddig nem intézkedhetik, míg az adójavaslatok sorsa nincs biztosítva.

— A Phöbus megváltása. A Phöbus azzal az indoklással, hogy az azonnali megváltás érdekében megindított tárgyalások, a többször prolongált terminusok dacára sem vezettek eredményre, az azonnali megváltás tárgyában tett ajánlatát visszavonta. A megváltás előkészítésére delegált bizottság tegnapelőtt tartott ülésén foglalkozott a Phöbus e beadványával, azt természetesen tudomásul vette és határozatilag kimondta, hogy visszatér az eredeti tervhez, vagyis a két évi felmondási jog érvényesítéséhez. A közgyűlésnek ilyen értelemben tesz előterjesztést.

— A városi Ármagállapot bi zottság, még mindig nem alakult meg, mert a kereskedelmi miniszter még mindig nem költötte meg a városnak a szükséges ügyrendi szabályzatot; továbbá, mert Kováts Á. Sándor tb. tanácsos, akit a bizottság elnökévé nevezték ki, e tisztségről lemondott, a főispán a bizottság elnökévé Nagy Ignác ügyvédet, városi bizottsági tagot, helyettes elnökévé Kováts Á. Sándort hozta javaslatba újabb felterjesztésében és ez még nincs elintézve. A polgármester ma táviratlag sürgette meg a kormányt, hogy az ügyrend azonnali leküldését, mint az elnökök kinevezését. Ha ez meglőrtént, semmi akadálya nem lesz a bizottság megalakításának.

— Keresik a betörőket. Ittunk azokról a vakmerő betörésekről, a melyeket Szekesfehértórt Márkus Adolf cipészpáros és Deutsch Manó Fia cég kárára elkövettek. A rend őrség teljes apparattal és nagy buzgalommal indította meg a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

A Deutsch Manó és Fia cégnél elkövetett betörés minden részlete tisztán áll már a rendőrség előtt. E betörésre írott tudósításunk kiegészítésre szorult. Megállapítást nyert ugyanis, hogy innen az éjszakai látogatók nem csak helyeket, hanem 3 darab aranylócot és két aranygyűrűt is elvittek, ellenben a betörés színhelyén hagytak egy 5 mm-es rozoga kis foráplasztolyt és egy közönséges feszítővasat, amelyet a Wertheim szekrény felnyitásánál használtak. A betörés éjjelen a Városházán nem teljesített csendőrszolgálatot, hanem az éjszaka a csendőrség csak járőrszolgálatokat végzett az egész városban. Bizonys, hogy ezt a betörést a Deutsch Manó Fia cég üzlethelyiségének minden részlete alaposan ismerő egynék, vagy legalább is egy ilyen, a helyi viszonyokkal jó ismerős egynék kalauzálása mellett követték el. A nyomozás várattalan fordulathoz vezetett.

— A foglyok száma helvenzerre emelkedett, ezerszázra az ágyuké. A nagyfőhadiszállás körül a Scarpe mindkét oldalán vitt helyi harcokban betörtünk a legelől fekvő állásokba és több ezer foglyot ejtettünk, Albert mellett és attól északra az angolok folytatták eredménytelen és a veszteségteljes ellen támadásukat. A eddig megállapított szákmány a csata kezdetétől hetvenezer fogoly és ezerszáz ágyu, ezek közül Hutter tábornok hadserege maga negyvenezer foglyot és hatszáz ágyút szállított be. A lotharingiai arcvonalon tovább tartott a fokozott tüzetvőkénység. Richthoffen báró százados 74-ik légi győzelmét aratta.

— Veréb a közéletmezőben. A brünni helytartóhoz felhívást intézett a lakossághoz, hogy a veréb pusztítása végett minden lehető kövessen el. A felhívás hivatkozik a veréb káros mivoltára, majd a következőket mondja: „A veréb különösen elegendő kárt okozás mellett nagyon ijesztő étel, amelyet a mostani husinséges időben a közéletmezés céljára jól lehet használni”. Kiváncsiak vagyunk, hogy a patkányok „nagyon ijesztő” mivoltát mikor kell magasztalnunk.

— Az orosz hadsereg. A francia képviselőház és a szenátus főbizottságának közös ülésén Pichon külügyminiszter bejelentette, hogy Trockij kérésének eleget téve legközelebb ötszáz francia katonatiszt indul el Pótervárra reorganizálni az orosz hadsereget, Trockij tudva levőden nem vált ki az orosz kormányból, hanem csak a hadügyi tárcával cserélte fel a külgügyit. Trockij mindenneelőtt új hadsereget akar szervezni és egyenlőre egymillió ember fegyverbe állítását tervezi. Ezt a tervet alighanem Lenin is helyesli. Hiszen Lenin csak azért követelte a haladéktalan békakötést, mert belátta, hogy orosz országot sem képes megállítani a német hadsereget. De a szovjetben és a Krasznaja Gazetában Lenin ismételtelen hangoztatta, hogy oroszországnak új harcoképes hadsereget kell szerveznie, a bresztlitovszki béke megváltozásának kikényszerítésére. A francia előzékenysége igen természetes.

— A Magyar Vasuti és Háziasí Klub vasárnap tartotta meg az évi rendes közgyűlését. Tolnay Kornél államtitkár elnök megnyitó beszédében nagy lelkesedéssel mutat rá, hogy a vasuti tisztisfék a súlyos viszonyok között is hazafiak maradtak. Annak a reményének ad kifejezést, hogy a vasutasok megélhetésének könnyítése érdekében legközelebb mélyreható intézkedések fognak történni. A beszéd igen mely hatást tett.

— A zsidóbaró orra. A antiszemizmussal nem valódiható „Új Nemzedék” legújabb számában olvassuk a következő érdekes Szerkesztői üzenetet:

Lipótvárosi. Sajnáljuk szegény Hegedűs Gyulát, hogy ilyen nehéz helyzetbe került. Egy zsidó bárót kellene Gábor Andor darabjában, A princ-ben játszani és a egész ártatlanul és természetesen ugy okoskodott, hogy egy zsidó bárót csak úgy játszhat, ahogy egy ilyen bárót szokás: megfelelő fizetőnómával, megfelelő gesztusokkal és megfelelő hanghordozással és beszédmodorral. A főpróbán is így játszotta. Ezzel az alakításával azonban, miért, miért nem, Faludi direktor ur és a szerző, Gábor Andor egyformán elégedetlenek voltak s mindketlen levelet írtak Hegedűsnek, amelyben arra kérték ne lélezze ki annyira a hőselekezeti karakterét, mert ez rosz vért szülhetne a vígszínház közönségében s visszahatna a darab sikerére. A Vígszínház mai közönsége úgy látszik, nem bírja elviselni a legkisebb felekezeti ismertetőjelet sem, hajlandó minden írást szóban és gesztusban klerikalizmust látni. A Vígszínház közönségének, nemkülönbön Faludi direktor urnak és Gábor Andornak felfogása szerint is, egy zsidó bárót nem szabad többé zsidó bárónak játszani, mert ez dehonosító egy egész új társadalmi osztályra, egyben pedig igaztalan és kelemellendíhat a közönség többi részére is, amely még nem báró, de akar lenni és nemcsak az is lesz. Faludi direktor urnak és Gábor Andornak felfogása szerint a parasztot lehet hűlye parasztnak, a grótot hűlye grófnak, a szentit szélfamos és korhely szentinek, a hivatalnokot neveléses szemlének játszani, mert ezek ezt már meg szokták: a zsidóbarót azonban nem szabad zsidóbarónak játszani, mert a többi megbarakszik érte. Szegény Hegedűs, mit tehetett ezek után egyebet: a zsidó bárót mecklenburgi nagyhercegnek és Richmond lordjának játszotta, mire újabb levél jött Faludi direktor urtól és Gábor Andortól, akik most már arra kérték, játsza mégis csak zsidónak és bárónak; de hogy a kecske is jól lakják, a káposzta is megmaradjon: maszkirozza ki sebbre — az orrát. Hegedűs így tett és most a Vígszínház közönsége is meg van békülve. Faludi direktor ur és Gábor Andor is és a művészet is.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon jól-barátok és ismerősök, kik feltehetően jó esés anyánk illetve nővérünk Szemes Paulin temetésén megjelentek, vagy fájdalunkat bármiképen is igyekeztek enyhíteni, fogadják halás köszönetünket. A gyászoló család.

követel Vázsonyi, de szocialis jogcímet — pld. állandó lakást, illetve állandó alkalmazást ezek től már nem követel. Pezsze mert ha ezektől is megkövetelné az állandó alkalmazás jog címét — meglehet, hogy a gyáros urak napzásmosait nem lehetne majd a gyárosok érdekében szavazásra felhajtani. Erdekese, hogy még a Tisza féle választójogi törvény minél szűkebb körre iparkodott a jogkiterjesztést összeszorítani, addig a Vázsonyi javaslata a sokféle mellékjoggal beállításával minél nagyobb tömegeket akar választójoghoz juttatni. Ebben tehát ég és föld különbség van közöttük. A mikor azonban arról van szó, hogy a keresztény földműves és kisbirtokos ki kell szorítani a választói jogból — mert ezek veszedelmes klerikalitás befolyás alatt állanak, akkor kibékül Pilatus Haródesstől akkor e célra kezét fog Tisza Vázsonyival.

Miért üti a „Népszava“ a keresztény papokat?

Legalább öt okból: Először: Mert azzal eltereli a figyelmet az Árdragitók, hadi-uzsorasokról, hadimilliomokról, országamítókról, nagyban kokról, bizonyos nagy vállalatok üzérkedéséről stb., amiknek ő mindnek titkos cinkosa.

Másodszor: Mert tudja, hogy a keresztény nép csak addig erős, amíg becsüli a vallását; mihelyt Istentelen, vallástagadó lesz, készségesen befogatja magát a Jakabok jármába.

Harmadszor: Mert a pap a keresztény morált, erkölcsöt hirdeti; becsültre nevel; becsületes, erkölcsös emderekkel pedig a szociál nem tudnak mit kezdeni.

Negyedszer: Mert a paptól fél légióban. A szocialista világbolonditáson az egyszerű ember nem lát keresztül. A pap a műveltségénél fogva felvilágosítaná a népet a szocialista jelzavak és törekvések hazug, önző voltáról, a kiszípolozó kapitalizmussal való titkos ölekezéséről. Tehát előre ártalmatlanná kell tenni a felvilágosítót.

Ötödöz: Mert a Népszava írói és irányítói alig néhány kivétellel túrelmetlen zsidók, akik a munkásság vállán politikai hatalomra szeretnének jutni. Csak természetes tehát, hogy ezek gyűlölik a kereszténységet s első helyen annak eleven terjesztőit, képviselőit: a keresztény pap-ságot.

Hogy is mondta Krisztus Urunk, hogyan tessék ók? „Leütöm a pásztor s elszéled a nyáj.” le kell bunkóznai a kath. papot, akkor senki sem állhatja többé útját, hogy le ne bunkózzuk a védtelen népet is.

— Az Oltáregylet választmányi ülése kedden d. u. 5 órakor lesz.

— Felhívás előfizetésre. A BUDAPESTI HIRLAP előfizetési ára negyedévre 13 kor, egy hónapra 4 kor, 60 fill. Előfizetések Budapest, VIII. ker. József körút 5. szám alá küldendők.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tagjainak figyelmébe ajánljuk hogy az évi rendes közgyűlés Husvét hétfőn d. e. 10 órakor lesz.

A gyerekek a bankok javára születnek.

Az „Uj nemzedék“ legutóbbi számában olvassuk:

„Megszületik egy fiu vagy leány, kinyitja a szemét és mit lát? Látja ezt a gyönyörű, nyomorúságos világot, tavasz felé megyünk, mindenütt dividendák rügyeznek. Kinyitja a szemét, látja a villanyfényt: Budapest általános villamos sági társaság, az igazgatóságban Weiss Fülöp a Kereskedelmi Banktól, Azután megfürdetik; városi vízművek, bankkölcsonból. A cucija gumija a Wiener Bankverkéiben, a ruggantaggyár közvetítésével. A gyerekek dividendáit szöpi a Kereskedelmi Banknak és a Wiener Bankverkéinek. Mert a cucijü üvege az Inwaldgyárból való: Kereskedelmi Bank alapítás. Pelenkákba burkolják: gyártotta a Nemzeti Egyesült Textilművek: Depositen Bank alapítás. Az orvos azt mondja, hogy a gyors anyagcsere folytan sok pelenkára van szükség, a gyerekek tehát a Depositenbank osztálykáért végzi az anyagcseret. Aztán finom, meleg flanelt tesznek alája a pamutközpont, azaz a Hitelbank jóvoltából: A ház, amely az időviszonytalagságai ellen megóvjaa, az Ingatlanbanké. A gyerekeknek meleg kell, a szentet a Kereskedelmi Bank és Hitelbank javára vesszük. A cukrosvízhez, amivel italják, a Hitelbank adja a cukrot. Megtelik a szívem hálával, ha rá gondolkok, hogy az a gyerekek, aki most még meg se született, már születése első napjában milyen pompás bankösszeállításokkáál jön világra. Isteneim, ezek a mai gyerekek! Megszületnek és máris élnek közgazdasági tevékenységet fejtenek ki. Bezzeg a mi korunkban nem Lányok adta a tejet, hanem a tehén, a pelenkák gyöcsös főtóktól vették; és így tovább! Mikor mi a pelenkák nedvesítettük, ezzel nem gyakoroltunk befolyást a bankok menegéjére. A világ mégis gyönyörűen haladt.

Hatodik születésnapján a gyermek testének összes molekulái a bankok mérlegében szerepelnek. A tejből alakult vérszajecskéék a Kereskedelmi Bank mérlegében. A húsból alakult izmocskák a Magyar Bankéban a Budapest husnaggyárgórt. utján.

Mikor a hét krajcárt odaadod a villamos kaulaznak, sohase felejtésd el, hogy ebből a hét krajcárból valamicske Lányczának jut, valamicske Kráusz Simonnak, valamicske Madarassy Beck Marcelinek és némicske Ulimann Adolfnak. Sőt Isten bocsá, valamicske — Schreyer Jakabnak is! Öt bankot támogatás fiam, ahányszor villamosra ülsz.”

Igy uralkj a bankok a világot!

Viszketegséget, sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle eredeti törvényesen védett

SKABOFORM BARNA ZSIR
Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredetileg pecsétes dr. Fleisch félet kérjünk. Propatégely 230 K. nagy tegely 4 K. családi adag 11 K. Székesfehérvár és vidék részére: Főraktár Fajazi Anyos Emil „Órangyal“ gyógyszertára, Székesfehérváron. Vételnél a „Skabofom“ hedjegyre ügyeljünk.

Nagyszerű újítás; leány és gyermekölvételek a legsikerültebben készülnék **VRAG** műtermében Rákóczi utca 5. sz. oldi egységárak. Telefon. 334.

Nyiltér.

Nyilatkozat.

Dr. Holly Géának a „Fejérmegyei Napló“ 28-iki számában megjelent nyilatkozata szerint ő azért intultálam, mert az ő segédeinek álláspontja az én segédeim álláspontjával ellentétben az volt, hogy a „ragalmazás“ fogalmát forrást meg nem nevezem, lovagias elégteltet nem ad.

Segédeim kenytelenek voltak az ügyet egyoldalulag azon az alapon, de mégis a lovagiaság szabályai szerint elintézni, hogy aki olyan levelből sértést követ el, mint azt dr. Holly velem szemben magának megengedett, annak nincs joga egy hajánál fogva előrántott „ragalmazási“ ügyet ürügyül felhasználni arra, hogy a lovagias elégtételadás alól kiterjen, sőt még segédeimnek azt a proppozícióját se fogadjja el, hogy a „ragalmazás“ körüli tény-kérdés-párbeszélés tisztázzza.

Kijelentem hogy a Főispán Úr által a közj. biz. tagsági hely betöltése körüli korteskedésről tett megbélyeg. ö nyilatkozat alapjánál nem én informáltam Oméltóságát, vele e kérdésről egyáltalán nem is beszéltem, azt sem tudtam, hogy a közgyűlésen szóvá fogja tenni a dögöt, de mert ezt nekem impultálja dr. Holly, minden köntörtalazás nélkül állom és bizonyítani kész vagyok, hogy a dr. Holly megválasztása érdekében igen is történt bizottságtagnak a katonai felmentés visszavonásával való megintése és a Főispán Úrra-hivatkozó több rendbeli levélbeli és szóbeli korteskedés.

A választás megsemmisítésére bár elég súlyos jögalap lett volna, mert fenti okokon kívül még a törvényben előírt választási határidő sem tartatott be, a felebbezéstől — éppen dr. Holly párt híveinek kérésére, — elállottam, sőt az én befolyásom révén állottak el más városatyák is attól a szándékuktól, hogy a választást megfélebbítsék.

A felebbezési határidő lejártá után szerettem tudomást arról, a dr. Hollynak f. hó 16. án hozzám intézett sértő hangu leveléből, hogy az általam még február 28. án tett nyilatkozatomból, amely a választás körüli tulkapasokat érintette, csak azt az állítást kifogásolja, hogy reá két katonai szolgálatot teljesítő városatyá is leszávozott.

A választás tisztasága érdekében helytelennek tartom, hogy katonai

szolgálatot teljesítők aktiv részt vegyének polgari közéleti versengésben, a magam részéről figyelmettem a városi tanács egyik tagját, hogy egy most katonai szolgálatot teljesítő városatyának dr. Patakira való leszávozását akadályozza meg, mert azzal kompromittálja a Pataki pártot. Az illető ennek dacára leszávozott. Abban a feltetésben voltam tehát, hogy szavazatát dr. Hollyra adta le. Mikor még az nap meggyözödtem arról, hogy az illető városatyá nem állott illéketlen és a Főispán Úr által is kifogásolt kortesbefolyás alatt, ennek a városatyának leszávozását illetőleg tett nyilatkozatamat rögtön visszavontam és erkölcsi kötelességemnek ismettem hogy attól az urtól, aki a korteskedésben részt velt és pedig, mint azt bebizonyíthatom, a Főispán Úr által apostrofált módon és akivel szemben abban a feltetésben voltam, hogy az említett leszávozás ugyan csak az ő befolyása alatt történt, erre az egy szávozatra tett megjegyzésemet bocsánatot is kértem. Ez az Úr magyarázatomat el is fogadta és ezzel az ügyet befejezettek is tekintette. Honnan merítette tehát dr. Holly azt a vakmerő állítást, hogy én „ragalmaztam“?

A fentiekben a legtargyilagosabb hűséggel ismereteltt előzmények halása alatti dr. Holly Géza megbízott Úrál által egyoldalulag elintézt ügy bennem, minden lovagias érzésű férfi által könnyen megerthető, jogos felhaborodást kellett és nem állhatam ellen annak az erkölcsi és lelki kénysernek, hogy dr. Hollyval szemben az ellenem intézett méltatlan sértést a legelső kínálkozó alkalommal elégteltetl vegyek.

Nyugodtan, vehetem tehát tudomásul, hogy dr. Holly Géza viszont bír. uton keres magának elégteltet.

Kövács Á. Sándor
a bizottsági tag.

Mozi.

Az Uránia igazgatója közli: A tryton. A Star filmgyár e remekműve általános meglepetést keltetté eddig mindenütt. A tryton egy fantasztikum meg a mesebeli tengeri szörnyet állítja élénk. Egy világtárod vendége között az örvénylő vízből bukkik elő, akik között érthető izgalmat támaszt. Husvét hétfőjén Erna Morena legszébb szatondramája a „Sybille“ kerül színp. Kedden és szerdán, április 2. és 3. án ismét egy Star szenzációhoz az Uránia, Hervé gyönyörű operettjét — a Lilit. A magyar színművészek legjava működik ezeknél a Star filmeknél közre, ugyint: Góth Annie, Paris Irén, Kormos Iphigénia.

Az Apolló igazgatósága közli: Stuart Webbs-film az Apollóban. Az isteni igazságszolgáltatásban binnünk kell. Ez az erkölcsi tétel a vezérfonala az Apolló színházban hétfőn és kedden bemutatásra kerülő „Az öldözött tudós“ című Stuart Webbs-filmnek, amely minden szépség mellett érdekfeszítő és tanulságos is. A kiegészítő műsor kiemelkedő része az „Osztrák-magyar kulturmunka Albániában“ c. film. Előadások husvét hétfőn 3, 5, 7 órakor, kedden fél 7 és fél 9 órakor. Rendés helyárak.

Önkéntes árverési hirdetmény.

A székesfehérvári 6002. sz. betétben A. I. 1-2 sor számok alatt bejegyzett, Tujner István és társai tulajdonát képező szőlő a felső hegycs és az ehhez tartozó 664. számú lakóházat 1918. évi április 7-én délelőtt 9 órakor irodámban (Nádor utca 2. szám I. em.) készpénzfizetés ellenében a legfőbbbet igérőnek elfogom adni. — Az árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. Say Victor ügyvéd.

Önkéntes árverési hirdetmény.

A székesfehérvári 2100 sz. betétben a 34. sorszám alatt bejegyzett Hellenstein Imréné szőlő. König Ilona tulajdonát képező, — az Andrásgyepi dűdülőben fekvő szántó földet, 1918. évi április 7-én délelőtt 10 órakor irodámban (Nádor u. 2. szám I. em.) készpénzfizetés ellenében a legfőbbbet igérőnek elfogom adni. — Az árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. Say Viktor ügyvéd.

73.1918. közj. sz.

Árverési hirdetmény.

Náhai öv. Szabó Sándorné szül. Kreger Mária örökösének megbízásából ezennel közhírré teszem, hogy a nevezett örökös hagyó hagyatékához tartozó alább felsorolándó ingatlanokat folyó évi április hó 4-én délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségben (Rözsza. utca 1.) készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen elfogom adni. — Az árverésre kerülő ingatlanok a következők:

- a székesfehérvári 535 számú betétben I. 1. 2. sor szám alatti Csutora utca 31. sz. a lakház és udvar: 20000 K. kikiáltási árban.
- Ugyanozon betétben + 1. sor sz. a zámolyi úti dűlőben levő, + 2 sor sz. a 7-ik alájáró, dűlőben, + 3. sor sz. a 4-ik alájáró dűlőben, és a székesfehérvári 3513 számú betétben 21. sor sz. a. az 5-ik alájáró dűlőben fekvő buzaföldek mindegyike... 8000—8000 K. kikiáltási árban,
- a székesfehérvári 535 számú betétben II. 1. 2. sor sz. a. a vízszert a nyugati dűlőben 3000 K kikiáltási árban,
- U. e. betétben + 4. sz. a rét a Rác utca alatti dűlőben 4000 K kikiáltási árban,
- U. e. betétben + 4. sor sz. a szárazrét az oldalas dűlőben 1000 K, kikiáltási árban, és végül az u. e. betétben + 6. sor sz. a szárazrét a ptyler dűlőben 1200 K kikiáltási árban.
- Minden az árverésre vonatkozó közelebbi adat a hivatalos órán alatt irodámban megtekinthető.

Szefehérvárott, 1918. márc. 22.
Dr. Nosz Gyula
nr. közjegyző.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetéseikért 10 szőlő 1-50 kor., azonfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

Március 27-én szerdán a székesfehérvári állomáson papírba csomagolt világosszürke szövetből készített, tüllel bélelt női mellényke elveszett. Kéretik a megtaláló 25 K jutalom ellenében a „Fejérmegyei Napló” szerkesztőségébe bejelenteni.

Korított gombos erős nőcipő eladó. Horog-utca 1.

Egy terméskő vályú, 3-4 hektó tartalmú, 4 méterhosszú eladó. Palotai-utca 15.

2 darab 160 cm. magas spaletás ablak, 1 drb 135.ös ablak és egy ajtó eladó. Palotai-utca 45.

Szép nagy ebédli szőnyeg eladó. Zita királyné-ut 14. Házmester.

Egy keveset használt cimbalom terítővel és székek eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fodrász-segéd és egy tanuló felvételik azonnal vagy későbbre. Borbély Béla fodrászüzletébe, Nagy Sándor-utca 2.

Széchenyi-utca 44. sz. alatt 100 mm. takarmányrépa eladó.

Az Öreghegyen két szobás uri lakás nyaralásra kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó az Öreghegyen egy öt oktályos jó termő szőlő, nagy préshazzal, mely kint lakásra igen alkalmas. Cim a kiadóban.

Uj szalonruha nagy alárta eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Keressünk egy tisztességes leányt, vagy özvegyet 30-40 év között, aki a főzéshez kissé ért, egy idősebb uri családnak, az illető jó bánásmódban részesül, jó koszt és jó fizetés és ha jó magaviseletű családtagnak tekintjük, április 15 re. Felsőkirálysor 20.

Székrenyek, asztalok, diványok, világos hálósobabutorok juttányosan kaphatók, Selyem-utca 23. sz. asztalosnál.

Kitűnő karban levő szalonruha két nadrággal együtt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Takarmányrépa 20 mm. kisebb tételekben eladó. Széchenyi-utca 23. sz. Ugyanott boroshordók is eladók.

Főidek bérbeadók; tudakozni lehet Öreg-utca 53. sz.

Mindenestlut vagy tanulót felvesz Havranek Lajos kőfaragó és szobrász ipartelepe. Smor-utca 10. sz. alatt.

Egy lakatos vagy géplakatos műhely berendezés megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Keveset használt írógép eladó. Deutsch K. Aladár fűszerüzletében, Buzapiac.

Gépházi takarító felvételük a villamostelepen.

Tanonok villanyszereléshez felvételük a villamostelepen.

Lámpakapcsoló felvételük a villamostelepen.

Nagyobb mennyiségű tölgyfa-karót ajánlhatunk tagjainknak. Előjegyzéseket a hivatalos órák alatt elfogadjuk. Székesfehérvári Hitelszövetkezet.

Ruhafesték, minden színben, kipróbált jó minőségű, csomagja 50 fillér. Kereskedőknek 300 csomag K 94.— frankó utánvétellel szállít Friedmann Hermann-Szatmár, Deák tér 68.

Megbízható minden leányt, esetleg bejárót keresnek Széchenyi-utca 26. sz. a.

Különféle kertivetemény-magvak, málnatövek, nemes krizantém-szamóca, (eper) és ibolyapalánták kapható Széchenyi-u. 26. sz. a.

SZAPPANFŐZÉSHEZ

MARÓKÁLI (ÁZTNATRON) kilogrammonként kor. 8.—

„PERMETEZÉSHEZ”

RÉZGÁLIC 98° Kor. 17.—

MARMOLADE

(GYÜMÖLCS-IZ) 1 kgr. üvegben . . . Kor. 8.—

Póstacsomagokban is kapható a pénz előzetes beküldése mellett

BELAK ISTVÁN

gyarmatárú nagykereskedő (30 éves cég)

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 4.

Székesfehérvári közp. szesz-főző szövetkezet irodáját Táv. Irda-utca 6. szám alá helyezte.

Telefon 287.

Kőhőges ellen kitűnően bevált báziszer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly királyi téri gyógyszeriarban

Aránia-színház

Husvéthétfőn, márc. 31-én

Sybillé.

Szerelmi dráma 4 felvonásban.

Kedden, Szerdán,
április 2 és 3-án:

LILLY

Herve vig operettje 4 felv.
Előadások fél 7 és fél 9 órakor.
Unnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Apolló-színház.

Hétfőn és kedden,
április hó: 1 és 2-án:

„Stuart Webbs“-film!

Az üldözött tudós

Detektiv-dráma 4 felv.
Főszerepben: Ernst Reicher.
Kitegészítő műsor.

Előadások husvéthétfőn 3, 5,
7 és 9 órakor. Kedden fél 7 és
fél 9 órakor, Rendes helyárak.

Székesfehérvári Kereskedelmi Bank

Telefon 12.

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Telefon 12.

Elfogad

betéteket takarékpénztári könyvre
vagy folyószámlára.

A kamatadót az intézet fizeti.

Elvállal mindennemű tőzsdei
megbízásokat a legjuttányo-
sabb feltételek mellett.

Az intézet új székházában tűz-
és betörésmentes „páncélszoba”
(tresort) áll a legjuttányosabb fel-
tétel mellett a t. közönség ren-
delkezésére.

Bel- és külföldre szóló utalvá-
nyok és hitellevelek kiállításá
a napi árfolyam szerint.

Általános Bank és Takarékpénztár R.-T.

Nádor-utca.

SZÉKESFEHÉRVÁR.

Nádor-utca.

Betéteket elfogad **4%** kamatozás mellett.

Váltókat leszámítol.

Értékpapírokat vesz és elad.

Sorsjegyeket csekély foglaló befizetése

mellett elad s a hátralék tetszés szerinti
összegben törleszthető.Kisorsolt sorsjegyeket és szelvényeket
bevált.Külföldi pénznemeket vesz és
eladTőzsdei megbízásokat pontosan
teljesít.

Székesfehérvári Takarékpénztár

Alapítási év 1845.

Székesfehérvár.

Telefon 43. sz.

Alaptőke és tartalékalapok 4 millió korona.

Betétállomány

25 millió korona.

ELFOGAD: betéteket felmondás nélküli visszafizetéssel takarékpénztári betétkönyvre vagy folyószámlára

3·6% kamatozás mellett,

a betétkamatadót az intézet fizeti

Folyósít: váltó és jelzálogkölcsönöket. előleget nyújt értékpapírokra és árukra
előnyös feltételek mellett.

Elvállal: mindennemű tőzsdei megbízásokat a legjutányosabb feltételekkel.

(SAFE DEPOSIT.)

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT
FŐÜGYNÖKSÉGE.

Fejérmegyei Takarékpénztár

Alapított 1873-ik évben.

Székesfehérvár.

Telefon-szám 19.

Tőkéi: **1 millió korona**

Betétállomány: **15 millió kor.**

Leszámol váltókat. — Jelzálog-kölcsönt ad: földbirtokra, házra. — Folyószámlát nyújt előnyös feltétel mellett. — Elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára felmondás nélkül. — Előleget nyújt értékpapirokra.

A Foinciére Pesti Biztosító Társaság főügynöksége. — Elfogad biztosításokat: mindennemű elemi kár ellen. — Jég, tűz, betörés elleni biztosítás. — Élet- és járadék-biztosítás.

Köt hadikölcsönbiztosítást 10—15 évi idő-

tartamra 10.000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül!

Közgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T.

Telefon-sz. 158.

Székesfehérvár.

Telefon-sz. 158.

Giró-számla az Osztrák-Magyar Banknál.

Elfogad:

betéteket 3 és $\frac{3}{4}$ 0°

kamatozás mellett és a tőkekamatadót az intézet sajátjából fizeti.

Leszámítol váltókat, nyílt számlaköveteléseket és külföldi utalványokat. — Folyósít jelzálogkölcsönöket. Engedélyez törlesztéskölcsönöket 10-65 év alatt való törlesztésre. — Előleget ad értékpapirokra és árukra.

A Triestzi Altafános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali főügynöksége)

elvállal mindennemű biztosítást a legolcsóbb díjfeltételek mellett.